

Aftakas

Inhoudsopgave

- Wat is de gewenste situatie?
- Maatregelen
- Checklist
- Goed en fout
- Toelichting op de maatregelen

Goedgekeurd door Sociale Partners

Getoetst door Nederlandse Arbeidsinspectie

Als de draaiende delen van een aftakas niet goed zijn afgeschermd, bestaat de kans op (zeer ernstige) ongelukken. De afscherming van een aftakastussenas is kwetsbaar. Onjuiste montering van de afscherming, onvoldoende onderhoud of onjuist gebruik beperken de levensduur van de kunststof delen.

Wat is de gewenste situatie?

- ✓ De draaiende delen van de aftakas zijn niet bereikbaar als de aftakas draait of ingeschakeld wordt.

Maatregelen

- ➔ Werk met machines waarvan de aandrijvende delen volledig zijn afgeschermd, inclusief de aansluitpunten en de kettinkjes aan beide zijden.
- ➔ Voorkom beschadiging en overmatige slijtage door onderhoud en controle.
- ➔ Zorg voor deskundige en geïnstrueerde medewerkers.

Checklist

- Heb ik een instructie over de werking en afscherming van de aftakas gehad?
- Staat de motor uit bij aan- en afkoppelen?
- Is de aftakas volledig afgeschermd?
- Zitten de kettinkjes vast?
- Heb ik geen rafels, losse koordjes of loszittende kleding?
- Heb ik geen los hangende haren?

- Zet ik de aftakas uit voordat ik van de trekker af stap?
- Een keer nee? Bel je leidinggevende!

Goed en fout

Afscherming compleet

Afscherming niet compleet, kap ontbreekt

Toelichting op de maatregelen

Organisatie en voorbereiding

- Vervang mechanische krachtoverbrenging (aftakas) indien mogelijk door een systeem met hydraulische krachtoverbrenging.
- Let bij de aanschaf van zowel nieuwe als gebruikte machines op een volledige afscherming van de aftakas.

- Zorg dat voor spoedeisende reparaties reserve-onderdelen beschikbaar zijn.
- Voorkom onjuist gebruik. De beschermkap gaat stuk als men te hoog heft of te kort draait.
- Hang de aftakas na gebruik aan een beugel. Dit voorkomt vervuiling. Een vervuilde as schuift moeilijk in en uit en is moeilijk te koppelen.

Houd de koppeling van de aftakas schoon!

GEREEDSCHAP, MACHINES EN APPARATEN

- Voer voor gebruik een preventieve controle uit en vervang versleten of kapotte onderdelen.
- Reinig en controleer de kunststof delen minimaal jaarlijks en vervang beschadigde delen. Belangrijk onderdeel is het lager tussen de stalen en kunststof delen. Vervang het lager ruim voordat het versleten is. Het voorkomt schade aan andere delen.
- Check of de afschermingsbuizen gemakkelijk in en uit elkaar schuiven. Dit voorkomt slijtage van de kunststof lagers. Check ook of de metalen delen goed in en uit elkaar schuiven.
- Zorg dat de lengte van de aftakas en van de afscherming op maat zijn gemaakt voor de combinatie trekker en werktuig. Raadpleeg de gebruikshandleiding van de aftakas, bij onjuiste maatvoering kan grote schade ontstaan.
- Zorg dat het aansluitpunt aan de trekkerzijde (de aftakasstomp) is voorzien van een kap of mastershield als deze plaats bereikbaar is voor personen.
- Zorg dat ook aan de werktuigzijde het aansluitpunt is afgeschermd met een kap. Op nieuwe machines is deze bijna altijd aanwezig.
- Voorkom dat de hefarmen van de trekker de aftakas beschadigen. Zet de hefarmen zo mogelijk vast op een positie dat zij de aftakas niet kunnen beschadigen.

Opleiding en instructie

- Instrueer de medewerkers aantoonbaar en in begrijpelijke taal over de gevaren van het werk en over de te nemen maatregelen. Check of men de instructie begrepen heeft.
- In de instructie aan de trekkerchauffeur moet minimaal het volgende aan de orde komen:
  - De gevaren van een onvolledig afgeschermd aftakas
  - Eisen aan de afscherming van de aftakas
  - Controle op veiligheid en gemakkelijk in- en uitschuiven van de aftakas
  - Veilig koppelen van machine en aftakas
  - Borgen dat de afscherming niet gaat meedraaien
  - Voorkomen van schade aan de kwetsbare afscherming
  - Instellen van de maximum hefhoogte
  - Vermijden van scherpe bochten. Dit voorkomt beschadiging van de afschermingsbuizen.
  - Uitschakelen van de aftakas voordat de trekker verlaten wordt
  - Direct melden van beschadigingen bij de leidinggevende

- Het gevaar van loszittende kleding, koordjes aan kleding, rafelige kleding, loshangende haren enz.
- Waarom er volgens de instructies en afspraken van het bedrijf gewerkt moet worden.

Meer informatie

- [Machineveiligheid algemeen](#)
- [Veilig werken met de vierwielige trekker](#)
- Filmpje [Stropop in aftakas](#)